

...και μία μικρή φραγκοπούλα, η 'Αγνή ή Φράγκα, που ή ζωή της πέρασε σαν αληθινό παραμύθι, γεμάτο περιπέτειες και μεταπτώσεις, μέσα στην πολυτάραχη εποχή των τελευταίων χρόνων των Κομνηνών στην Κωνσταντινούπολη. Μία φορά, λοιπόν κι' έναν καιρό, ή 'Αγνή ή Φράγκα, που ήταν δευτερότοκη θυγατέρα του Βασιλέως της Γαλλίας Λουδοβίκου του 7ου, ήρθε παιδί ακόμη οκτώ χρόνων, στην Κωνσταντινούπολη, μνηστή του 'Αλεξίου Πορφυρογεννήτου, γιου του Μανουήλ Κομνηνού, σαν σύμβολον και σαν δεσμός και επισφράγις μιάς Φραγκοβυζαντινής συμμαχίας, ανάμεσα στις δυο πειο μεγάλες βασιλείες της εποχής... Την επιγαμία αυτήν που επεδίωξε ο ίδιος ο αυτοκράτωρ Μανουήλ, στέλλοντας απεσταλμένους με πολύ χρυσάφι και πλούσια δώρα στον Ρήγα της Φραγγίας, εδέχθηκε ο Ρήγας με μεγάλο ένθουσιασμόν. «Από αυτό — λέγει ο άφελής Γάλλος χρονικογράφος 'Ερνουλ — ο βασιλεύς εύχαριστήθη και έχάρη, διότι έβλεπε ότι δεν ήδύνατο να την ύπανδρεύση καλύτερα. Την ετοίμασε λοιπόν επολύ μεγαλοπρεπώς και πολύ πλουσίως και την έστειλε με γενοβέζικα πλοία και απεσταλμένους του εις τον βασιλέα... Οι άρραβώνες έγιναν μέσα σε λαμπρά πανηγύρια, το 1180, αλλά έπειδή ή ηλικία και των δύο ήταν μικρή, έκεινης όπως είπαμε, οκτώ χρόνια και του 'Αλεξίου ένδεκα μονάχα, οι γάμοι άνεδήθησαν για άργότερα, όμως ή μικρή φραγκοπούλα πριγκιπέσσα, από την στιγμήν εκείνη έθεωρήθηκε σαν αυτοκράτειρα, άφησε το φραγκικό της όνομα 'Αγνή, κι' έπηρε το βυζαντινό και προσφιλές στους Κομνηνούς 'Αννα. Μικρούλα, όπως ήταν, σε λίγο έσχασε την πατρίδα της, κι' έζησε προσμένοντας τον γάμο σαν μία μικρή βυζαντινή βασίλισσα. 'Αλλά ή Μοίρα άλλα της έγραφε, και ο γάμος αυτός δεν έγινε ποτέ. 'Ο Μανουήλ Κομνηνός, απέθανεν αίφνιδίως, και ο θρόνος εις τον όποιον έφέρετο ο 'Αλέσιος, άνηδος ακόμη, υπήρξεν ό στόχος πολλών φιλοδοξιών. Διά να προστατεύση τάχα τον νεαρόν αυτοκράτορα, έρχεται εις Κωνσταντινούπολιν ο Ανδρόνικος Κομνηνός, εξάδελφος του Μανουήλ, και άφου εστέφθη συμβασιλεύς με τον 'Αλέσιον, τον όποιον έφερεν εις 'Αγίαν Σοφίαν, παιδάκι επί των ώμων του, διά την στέψιν, τον άπηγχόνισε και τον έριψεν εις την θάλασσα, και απέμεινεν αυτός μόνος αυτοκράτωρ. 'Ωσαν δέ να μη του έφθαναν αυτά και άλλα κακουργήματα, έξήντα ετών γέρον, ένυμφεύθη και την 'Ανναν, δώδεκα ετών μόλις, και οι γάμοι έγιναν μεγαλοπρεπώς εις την 'Αγίαν Σοφίαν. Το σκάνδαλον ήτο μέγα και ο Νικήτας Χωνιάτης, άπηχεί τās άνεκδηλώτους διαμαρτυρίας, γράφων: «Δέν ήσχύνετο ο Κρονίων (ο κρονόληρος, όπως λέγομεν τώρα), ο απόζων (ο βρωμιάρης) να συγκατακλίνεται άθεμίτως με την γυναίκα του άνεψιού του, μιλτοπάρκου και τρυφεράν, ή όποία δέν είχε τελειώσει το ένδεκατον έτος, και ν' άγκαλιάζη ο άριμος την άωρον, ο ζαρωμένος και χαλαρός την ροδοδάκτυλον κορίσκη».

Παρά ταύτα, ή άραιότητα, ως φαίνεται 'Αννα, δέν εστενοχωρήθη και πολύ. Αυτή, άλλως τε, ήτο συνήθως ή τύχη των χερών, και άφ' έτέρου, ο Ανδρόνικος, δέν εστενοχώρει και πολύ την νεαράν σύζυγον του, άπασχολήμενος όπως ήτο με τās διασκεδάσεις, τās κυνήγια και τās άπειραρίθμους έρωμένες του. 'Η σύζυγία άλλως τε, δέν διήρκεσε και πολύ. 'Ο Ανδρόνικος μόλις δύο έτη εδασίλευσε, θανατωθείς οίκτρως από τον λαόν, και ή 'Αννα, χήρα δύο αυτοκρατόρων — διότι και ή μνηστεία της με τον 'Αλέσιον ήτο σχεδόν γάμος — εύρηκε κατά την βασιλείαν του 'Ισαακίου 'Αγγέλου, όλας τās τιμές και προνόμια που έδιδεν ή βυζαντινή αυτοκρατορική αλλη εις τās πρώην βασιλίσσας. 'Η δεκαετραέτις παιδίσκη, που είχε γνωρίσει τώσας περιπέτειας, ήτο ήδη εις την ηλικίαν να γνωρίση και τον έρωτα. Και ήγάπησε και ήγαπήθη, συνθεθείσα με αυτόν τον Θεόδωρον Βρανάν, άρχοντα από μεγάλην βυζαντινήν οικογένειαν. 'Εζησε μαζί του ως σύζυγος, άλλ' ούτε αυτός τότε την ένυμφεύθη, διά να μη χάση, διά του γάμου του, τās βασιλικάς δωρεάς των όποιων απέλασθαιεν. 'Ετσι, έπέρασαν τά χρόνια. Οι αυτοκράτορες διεδέχοντο άλλήλους, και το 1204, ότε ή 'Αννα ήτο 33 ετών, ήλθεν ή πτώσις των Κομνηνών, και οι Φράγκοι Βαρώνοι εκύριευσαν την Κωνσταντινούπολιν. 'Η άραία Φράγκα, που επί τόσα έτη είχαν λησμονήσει οι Φράγκοι συγγενείς της και είχε λησμονήσει και αυτή, άνένευνε τούς δεσμούς με αυτούς. Παρά ταύτα, όταν την κατάληψιν της Πόλεως έπικολούθησαν ή δώσις και αι φρικαλεότητες της διαρπαγής των Σταυροφόρων, ή Βυζαντινή Αυτοκράτειρα έξύπνησε και πάλιν μέσα της, και εις διαμαρτυρίαν έφυγεν από την φραγκοκρατούμενήν πόλιν, έπέστρεψεν όμως και πάλιν, όταν ή Λατινική Αυτοκρατορία έπαγιώθη και συνεφιλώθη με τούς νικητάς. 'Αφου ένουμιμοποίησε την ένωσιν της με τον Βρανάν, έπέτυχε δι' αυτόν το φέουδον της θρακικής πόλεως 'Απραι ή Θεοδοσιουπόλεως. 'Η 'Απρος κατεστράφη μετ' όλίγον υπό των Βουλγάρων, άλλ' ο Βρανάς, που ήτο πολύ αγαπητός εις την Θράκην, διότι κατήγετο από αυτήν, ίδρυσε τότε εις την χώραν αυτήν ήγεμονίαν, ύποτελή εις τούς Γάλλους αυτοκράτορας, και αυτός και ή 'Αγνή εκυβέρνην την Θράκην, ως βασιλείς, με τον ήχηρόν τίτλον που άνέφερεν ή πράξις της άναθέσεως της έξουσίας «εύγενής Κάισαρ Θεόδωρος Βρανάς, ο Κομνηνός».

Και όπως εις τά παραμύθια, ή 'Αγνή ή Φράγκα και ο Θεόδωρος Βρανάς, έζησαν πλέον καλά... και ήμεις καλύτερα!

Γ. ANNINOS

ή 'Αγνή ή Φράγκα, που ή ζωή της πέρασε σαν αληθινό παραμύθι, γεμάτο περιπέτειες και μεταπτώσεις, μέσα στην πολυτάραχη εποχή των τελευταίων χρόνων των Κομνηνών και της λατινικής αυτοκρατορίας στην Κωνσταντινούπολη. Μία φορά, λοιπόν κι' έναν καιρό, ή 'Αγνή ή Φράγκα, που ήταν δευτερότοκη θυγατέρα του Βασιλέως της Γαλλίας Λουδοβίκου του 7ου, ήρθε παιδί ακόμη οκτώ χρόνων, στην Κωνσταντινούπολη, μνηστή του 'Αλεξίου Πορφυρογεννήτου, γιου του Μανουήλ Κομνηνού, σαν σύμβολον και σαν δεσμός και επισφράγις μιάς Φραγκοβυζαντινής συμμαχίας, ανάμεσα στις δυο πειο μεγάλες βασιλείες της εποχής... Την επιγαμία αυτήν που επεδίωξε ο ίδιος ο αυτοκράτωρ Μανουήλ, στέλλοντας απεσταλμένους με πολύ χρυσάφι και πλούσια δώρα στον Ρήγα της Φραγγίας, εδέχθηκε ο Ρήγας με μεγάλο ένθουσιασμόν. «Από αυτό — λέγει ο άφελής Γάλλος χρονικογράφος 'Ερνουλ — ο βασιλεύς εύχαριστήθη και έχάρη, διότι έβλεπε ότι δεν ήδύνατο να την ύπανδρεύση καλύτερα. Την ετοίμασε λοιπόν επολύ μεγαλοπρεπώς και πολύ πλουσίως και την έστειλε με γενοβέζικα πλοία και απεσταλμένους του εις τον βασιλέα... Οι άρραβώνες έγιναν μέσα σε λαμπρά πανηγύρια, το 1180, αλλά έπειδή ή ηλικία και των δύο ήταν μικρή, έκεινης όπως είπαμε, οκτώ χρόνια και του 'Αλεξίου ένδεκα μονάχα, οι γάμοι άνεδήθησαν για άργότερα, όμως ή μικρή φραγκοπούλα πριγκιπέσσα, από την στιγμήν εκείνη έθεωρήθηκε σαν αυτοκράτειρα, άφησε το φραγκικό της όνομα 'Αγνή, κι' έπηρε το βυζαντινό και προσφιλές στους Κομνηνούς 'Αννα. Μικρούλα, όπως ήταν, σε λίγο έσχασε την πατρίδα της, κι' έζησε προσμένοντας τον γάμο σαν μία μικρή βυζαντινή βασίλισσα. 'Αλλά ή Μοίρα άλλα της έγραφε, και ο γάμος αυτός δεν έγινε ποτέ. 'Ο Μανουήλ Κομνηνός, απέθανεν αίφνιδίως, και ο θρόνος εις τον όποιον έφέρετο ο 'Αλέσιος, άνηδος ακόμη, υπήρξεν ό στόχος πολλών φιλοδοξιών. Διά να προστατεύση τάχα τον νεαρόν αυτοκράτορα, έρχεται εις Κωνσταντινούπολιν ο Ανδρόνικος Κομνηνός, εξάδελφος του Μανουήλ, και άφου εστέφθη συμβασιλεύς με τον 'Αλέσιον, τον όποιον έφερεν εις 'Αγίαν Σοφίαν, παιδάκι επί των ώμων του, διά την στέψιν, τον άπηγχόνισε και τον έριψεν εις την θάλασσα, και απέμεινεν αυτός μόνος αυτοκράτωρ. 'Ωσαν δέ να μη του έφθαναν αυτά και άλλα κακουργήματα, έξήντα ετών γέρον, ένυμφεύθη και την 'Ανναν, δώδεκα ετών μόλις, και οι γάμοι έγιναν μεγαλοπρεπώς εις την 'Αγίαν Σοφίαν. Το σκάνδαλον ήτο μέγα και ο Νικήτας Χωνιάτης, άπηχεί τās άνεκδηλώτους διαμαρτυρίας, γράφων: «Δέν ήσχύνετο ο Κρονίων (ο κρονόληρος, όπως λέγομεν τώρα), ο απόζων (ο βρωμιάρης) να συγκατακλίνεται άθεμίτως με την γυναίκα του άνεψιού του, μιλτοπάρκου και τρυφεράν, ή όποία δέν είχε τελειώσει το ένδεκατον έτος, και ν' άγκαλιάζη ο άριμος την άωρον, ο ζαρωμένος και χαλαρός την ροδοδάκτυλον κορίσκη».

(Συνέχεια)

φάνεται ταύτα, η ωραιότητα, ως φαίνεται. Άννα, δεν έστενοχωρήθη και πολύ. Αύτη, άλλως τε, ήτο συνήθως ή τύχη των χηρών, και αφ' ετέρου, ο Άνδρόνικος, δεν έστενοχωρεί και πολύ την νεαράν σύζυγον του, άπησχολημένος όπως ήτο με τας διασκεδάσεις, τα κυνήγια και τας άπειραρίθμους έρωμένες του. Η συζυγία άλλως τε, δεν διήρκεσε και πολύ. Ο Άνδρόνικος μόλις δύο έτη έβασίλευσε, θανατωθείς οίκτρως από τον λαόν, και ή Άννα, χήρα δύο αυτοκρατόρων—διότι και ή μνηστεία της με τον Άλέξιον ήτο σχεδόν γάμος—εύρηκε κατά την βασιλείαν του Ίσακίου Άγγέλου, όλες τας τιμάς και προνόμια που έδιδεν ή βυζαντινή αυτοκρατορική αύλη εις τας πρώην βασιλίσσας. Η δεκαετράετις παιδισκη, που είχε γνωρίσει τόσας περιπετείας, ήτο ήδη εις την ήλικαν να γνωρίση και τον έρωτα. Και ήγάπησε και ήγαπήθη, συνδεθείσα με αυτόν τον Θεόδωρον Βρανάν, άρχοντα από μεγάλην βυζαντινήν οίκογένειαν. Έζησε μαζί του ως σύζυγος, άλλ' ούτε αυτός τότε την ένυμφεύθη, διά να μη χάση, διά του γάμου του, τας βασιλικάς δωρεάς των οποίων απέλαμβανεν. Έτσι, επέρασαν τα χρόνια. Οι αυτοκράτορες διεδέχοντο αλλήλους, και το 1204, οτε ή Άννα ήτο 33 έτών, ήλθεν ή πτώσις των Κομνηνών, και οι Φράγκοι θαρώνοι έκυρίευσαν την Κωνσταντινούπολιν. Η ώραία Φράγκα, που επί τόσα έτη είχαν λησμονήσει οι Φράγκοι συγγενείς της και είχε λησμονήσει και αύτη, άνενέωνε τους δεσμούς με αυτούς. Παρά ταύτα, όταν την κατάληψιν της Πόλεως έπηκολούθησαν ή δήωσις και αι φρικαλεότητες της διαρπαγής των Σταυροφό-

ρων, ή Βυζαντινή Αυτοκράτειρα έξύπνησε και πάλιν μέσα της, και εις διαμαρτυρίαν έφυγεν από την φραγκοκρατούμενην πόλιν, έπεστρεψεν όμως και πάλιν, όταν ή Λατινική Αυτοκρατορία επαγιώθη και συνεφιλιώθη με τους νικητάς. Αφού ένομιμοποίησε την ένωσιν της με τον Βρανάν, επέτυχεν δι' αυτόν το φέουδον της θρακικής πόλεως Άπρου ή Θεοδοσιουπόλεως. Η Άπρος κατεστράφη μετ' όλίγον υπό των Βουλγάρων, άλλ' ο Βρανάς, που ήτο πολύ άγαπητός εις την Θράκην, διότι κατήγετο από αυτήν, ίδρυσε τότε εις την χώραν αυτήν ήγεμονίαν, ύποτελή εις τους Γάλλους αυτοκράτορας, και αυτός και ή Άγνη εκυβέρνην την Θράκην, ως βασίλεις, με τον ήχηρόν τίτλον που άνέφερεν ή πράξις της αναθέσεως της έξουσίας «ένγενής Καίσαρ Θεόδωρος Βρανάς ο Κομνηνός».

Και όπως εις τα παραμυθία, ή Άγνη ή Φράγκα και ο Θεόδωρος Βρανάς, έζησαν πλέον καλά... και ήμείς καλύτερα!

1940
Γ. ANNINOΣ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ